

2. Basım

PROJE TABANLI
EĞLENCELİ
SINIF YÖNETİMİ

ÖĞRETMEN VE ÖĞRETMEN ADAYLARI İÇİN KAYNAK KİTAP

Doç. Dr. Hayal Köksal

PROJE TABANLI Eğlenceli SINIF YÖNETİMİ
Öğretmen ve Öğretmen Adayları için Kaynak Kitap
Doç. Dr. Hayal Köksal

Yayın No.: 4104
Eğitim No.: 842
ISBN: 978-625-417-788-0
E-ISBN: 978-625-417-789-7
Basım Sayısı: 2. Basım, Aralık 2023

© Copyright 2023, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340
Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir.
Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik
ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.
Nobel Akademik Yayıncılık, 2011 yılından beri "tanınmış uluslararası yayınevi" statüsündedir.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Genel Yayın Koordinatörü: Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Sayfa Tasarım: Samet Tekin -samet@nobelyayin.com-
Redaksiyon: Bahar Yanbolulu -baharyanbolulu@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım: Mehtap Asiltürk -mehtap@nobelyayin.com-
Görsel Tasarım Uzmanı: Mehtap Asiltürk -mehtap@nobelyayin.com-

Kütüphane Bilgi Kartı

Köksal, Hayal.

PROJE TABANLI Eğlenceli SINIF YÖNETİMİ Öğretmen ve Öğretmen Adayları için Kaynak Kitap / Hayal Köksal
2. Basım, XVIII + 350 s., 16,5x24 cm. Kaynakça var, dizin yok.
ISBN: 978-625-417-788-0
E-ISBN: 978-625-417-789-7
1. Sınıf Yönetimi 2. Eğlenceli 3. Proje Tabanlı

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Adres: Bahçekapı Mh. 2465 Sk. Oto Sanayi Sitesi No: 7 Bodrum Kat, Şaşmaz/ANKARA

Telefon: +90 312 278 50 77 - **Faks:** 0 312 278 21 65

Sipariş: siparis@nobelyayin.com- **E-Satış:** www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com
www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa, Kırmızı Kedi, Arkadaş, D&R, Dost, Kika, Kitapsan, Nezih, Odak, Pandora, Prefix, Remzi

Baskı ve Cilt: Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. Anonim Şirketi / Sertifika No.: 46519
Beytepe Köy Yolu No.: 3 06800 Bilkent-Çankaya/ANKARA

İKİNCİ BASIMA ÖN SÖZ

Öğrenme yaşamın ilk günlerinden beri var. Öğrenmenin yaşam boyu bir felsefe olduğunu fark etmemiz ise 20. Yüzyılın ortalarına rastladı ve bu felsefeyle geç kalmış öğrencilik kavramı saklanacak bir utanç kaynağı değil, aksine gelişime açık her bireyin benimsediği bir olguya dönüştü. “Yaşam boyu” karşılıklı öğrenme ve öğretme üst düzey gelişimin anahtar kavramı. Bunu yaparken eğlenmek ve keyif almak da işin diğer bir olumlu yanı çünkü öğrenmenin kalıcılığını sağlıyor.

Bu kitapla anlatmak istediğim şey; her yaş grubundan ve her kesimden okurun, toplum gereksinimi olan “iyileşmenin bireyden başladığı ve tüm toplum katmanlarına yayıldığı” bilincini kazanmasını sağlamak. Ayrıca, kültürümüzün “dertleri birlikte çözüp, hasadı birlikte kaldırıp, düğün derneği de birlikte kotarmak” anlayışı olan ‘İMECE’yi diğer bir deyişle ‘EKİP’ çalışmasını öğrenmenin tam merkezine taşımak oldu! Örnekler sadece üniversiteler için gibi görünse de değil! Ana sınıfından doktora derslerine, sivil toplum çalışmalarından yerel yönetimlere kadar geniş bir yelpazeye yayılan “PROJE TABANLI” öğrenmenin tüm yaş gruplarına yüksek motivasyon sağladığını, böylece eğlenerek öğrenmenin ve gelişimin kapılarını açtığını yinelemekte yarar var.

Kısa bir sürede ikinci baskıya geçen kitabıma büyük destek veren değerli Nobel Yayıncılık ekibine sonsuz teşekkürlerimi sunarken okuyucularıma da yakın ilgileri için teşekkür ediyorum.

Doç. Dr. Hayal KÖKSAL
06.12.2023, İstanbul

ÖN SÖZ

Öğretmenliği dünyanın en özel mesleklerinden biri yapan şey, bence hedef kitesinin ve uğraş alanının çocuklar ve gençler olmasıdır. Öğretmenler; anne ve babalarla omuz omuza verecek geleceğin liderlerini yetiştirirler. Aslında öğretmenliğe çoğunluk tarafından “kutsal” meslek denmesinin nedeni de bana göre bundan kaynaklanıyor. Hani “Cennet anaların ayakları altındadır.” ya, tıpkı onun gibi. Sizi doğurup büyütüp yetiştirene karşı nasıl yürekten bir yakınlık ve sevgi duyuyorsanız, öğretmene de hissettikleriniz bir bakıma benzer duygular, özellikle ilk öğretmeninize... Aile ortamından sonra, doğanızdan gelen özellikleri de dikkate alarak sosyokültürel çevreniz içinde sizi yeniden yapılandırıp yönlendiren, geleceğe ve gelecekteki mesleğinize hazırlayan kişi öğretmen. Özellikle okul öncesi dönemde ve ilkokulda bireysel bakım, temel bilgi ve becerilerin kazanımı öndeyken, yaş büyüdükçe işlevselliği farklılaşıp bireyi gelecekte seçeceği alana hazırlayıp yaşamını en çok etkileyen profesyonellerden biri, belki de en önemlisi; öğretmen!

Tüm bu süreçleri yaşar ve yaşatırken öğretmenin kendi fiziksel ve ruhsal özelliklerinin yanında mesleği seçiş nedeni, bitirdiği okul ve aldığı eğitimler, kazandığı tüm mesleki yeterlilikler, geleceğe dair hayalleri ve idealleri, çalıştığı kurum ve idarenin yapısı da içinde olmak üzere hemen her unsur onu yapılandırıp “gerçek” bir öğretmen yapan özellikler. Doğal olarak bu durum sınıftaki öğrencilerini de doğrudan etkiliyor. Öğretmenin normal eğitim sürecinin yanında, zor zamanlarda özüne ve çevresine karşı gösterdiği tavır ve davranış da çok önemli. Doğal afetler, zorbalık ve şiddet, çatışma, savaş, göç kadar zorluğu yüreklerimize çöreklenip oturmuş olan pandemi de bu güç zamanlardan biri. Yeni sorumlulukların yüklendiği bu özel zamanlarda iyi yetişmiş ve dayanıklı (resilient) -Doğan Cüceloğlu hocanın anlatımıyla “yılmaz”- öğretmenler en az yıprananlar ve en çok da çevrelerine destek verenler.

Söz konusu çocuklar olunca, ailelerin okul zamanı yaklaştıkça en tedirgin ve araştırmacı oldukları konudur, okul ve öğretmen seçimi. Hemen hemen hepimizin deneyimlediği bir durumdur bu. Endişeler çocuğun mutlu, sizin de tatmin olmuş hissettiğiniz zamana kadar sürer gider. Hele duyarlı ve dikkatli bir veliyseniz gözünüz hep çocuğunuzun üstündedir. Her an tetiktesinizdir. Yarım asırlık bir döneme yaklaşmakta olan eğitimciliğimin beşte üçü öğ-

retmen yetiştiren kurumlarda, eğitim fakültelerinde geçti. Ondan önceki on yıllık dönemde de zaten ortaokul ve lise düzeyinde öğretmenlik yaptım. Anne ve babaların neler düşündüğünü, nasıl hissettiğini biliyorum. Ancak madalyonun öbür tarafında duran ve ebeveynlerin karşısındaki hedef gibi algılanan, aslında çocuklarının gelişimi için hep onların desteğinde ve yanında olan öğretmen tarafından da bakmakta yarar var.

Öğretmen de bir insan. Hem de çocuklarla çok yakından ilgilenmek gibi zorlu bir görevi gönüllülükle üstlenip bu uğurda yıllarını eğitim almakla geçireceği ve yaşam boyu öğrenci olması gerektiğinin bilincinde ileri yaşında bile kendini geliştirmeye devam eden, çok değerli bir meslek erbabı. Değişip duran Türk Millî Eğitim Sistemi bünyesinde, hangi “Öğretmen Yetiřtirme” modelinin içinde, hangi öğretmen yetiştiren kurumdan mezun olduğunun yanı sıra kendi yapısından, aile ve çevresinden getirdiği bireysel özellikleri var. Ayrıca rüyalarını süsleyen mesleki hayalleri ve idealleri de.

Mesleğimizin kutsiyetine inanmış ve yıllarca pedagojik formasyon dersleri vermiş bir eğitim bilimci olarak öğretmen adaylarının yüreğimdaki yeri çok özel. Binlerce öğretmen adayımı farklı coğrafyalarda, farklı kurumlarda yetiştirme fırsatım oldu. Sadece hizmet öncesinde değil, hizmet içi eğitimler ve projeler yoluyla da yanlarında oldum, gözlerinin içine baktım, ellerini tuttum, sırtlarını sıvazlayarak moral ve destek vermeye çalıştım. Kendi eğitim sürecimden ruhuma işlemiş güçlü bir inancım vardır: “Öğretmenini sever ve sınıfta eğlenerek öğrenirsen hem daha başarılı hem de daha mutlu olursun”. Öğretmen adaylarıyla çalışırken de benzer durumlara sıkça tanık olunca hizmet öncesinin en önemli derslerden biri olan “Sınıf Yönetimi” için alışılmışın dışında bir kitap yazmak istedim. Yurt içi ve yurt dışında özenle hazırlanmış, bilimselliği tartışılmaz yüzlerce “Sınıf Yönetimi” kitabı var. Benim yazacağım kitabın öğrencilerimle birlikte yol alarak hazırlanması ve kitabın içeriğinin keyifle, ekiple, imece yöntemiyle ve eğlenerek üretilmesi çok önemliydi, öyle de oldu. Proje tabanlı öğretime çok inanmış biri olarak zaten yirmi yılı aşkın bir süredir derslerimi hep o yöntemle işliyorum. Skeçler oynayıp şarkılar söyleyerek, bulmacalar çözüp zamanı yönetmeyi öğrenerek, bazen sınıfta top oynayıp dans ederek ama projeye dayalı sunumları mutlaka fotoğraf ve video çekimleriyle ölümsüzleştirerek ve de teknoloji desteğini alıp sınıfı yönetmeyi uygulamalı olarak yol aldım yıllardır; öğrenmenin en iyi yönteminin “yaparak yaşayarak” olduğuna olan büyük inancım. Aynen köy enstitülerinde olduğu gibi...

Bu kitabı okurken sevgi ve eğlenceyle öğrenmenin ne denli önemli ve kalıcı olduğunu fark edeceksiniz. Öğretmenin otoritesi yüzü gülüyor diye asla tükenmez, dersi eğlenceli işliyor diye de disiplin sorunu yaşanmaz. Önemli olan, öğretmenin meslek ve insan sevgisini, ilgi ve anlayışını öğrencilerine hissettirebilmesidir. Doğru söyleyip dürüst olması, cezaya değil, ödüle yönelik olması ve öğrenciye olan güvenini göstermesidir asıl olan. Bunlar olunca sınıf bayram yeri, öğrenciler de bayram çocuğu gibi şen ve yaratıcı olur. Derse severek, isteyerek gelir keyifle üretip başarılı olurlar. Haydi, hayallerimizi gerçeğe çevirme vakti. Hepimize kolay gelsin.

Doç. Dr. Hayal Köksal

1 Şubat 2022, İstanbul

**İlk öğretmenlerim olan sevgili annemden ve babamdan başlayarak
BENİ BEN YAPAN ve hayatıma değer katan
tüm öğretmenlerime ve BAŞÖĞRETMENİM M. K. ATATÜRK'E
en derin sevgi ve saygılarımla...**

KİTABA DEĞER KATAN YORUMLAR

Doç. Dr. Hayal Köksal'ı 20 yıldır tanıyorum. Bu süre zarfında onun düşüncelerine ve gerçekleştirdiklerine hep saygı duydum. Eğitimciler için bu tür bir “Proje tabanlı sınıf yönetimi” kitabına olan büyük ihtiyacı fark ettiği için kendisini içtenlikle takdir ediyorum. Bu, öğretmenlerin öğrencinin gelişimine odaklanmasına yardımcı olacak çok kapsamlı ve ayrıntı bir kitap.

Eğitimin amacı, dünyanın her kültüründen gelen öğretmenlerin en iyi şekilde kolektif bilgeliğini davet etmek, toplamak, damıtmak, sentezlemek ve yaymak ve de böylece ayrımsız herkes için var olan bir dünyanın yaratılmasına katkıda bulunan öğretmenleri daha da etkili hâle getirmektir. Öğretmenler sadece öğrenciler için bir kaynak değildir, onlar gelişimin anahtarıdır. Öğretmenler toplumun tutkalıdır. Ekonomik kalkınmanın ve gençlerimizin geleceğinin anahtarı eğitim ise öğretmenlerin kaynaklara, araçlara, internete ve dolayısıyla birbirlerine erişimi olmalıdır.

Öğretmenlerin okul ortamında da idareciler tarafından desteklenmesi şarttır. Doç. Dr. Hayal Köksal'ı bu mükemmel ve çok bilgilendirici kitabı yazdığı için tebrik ediyorum.

Prof. Dr. Syed Ali

Johns Hopkins Üniversitesi, Uygulamalı Fizik Laboratuvarı. MD.
WCTQEE Başkan Yardımcısı, Washington. DC, ABD. 19 Ocak 2022

Dr. Hayal Köksal'ı yaklaşık 20 yıldır tanırım. 2003 yılında CMS Lucknow, Hindistan'da "Uluslararası Öğrenci Kalite Çemberleri Konvansiyonu (ICSQC)" sırasında tanıştık. O zamandan beri, SQC ve kaliteli eğitim hakkında daha fazla bilgi edinmek için iyi arkadaş olduk. İkimizin de davet edildiği panel tartışmalarından birinde kalitenin tanımını tam olarak açıklamıştı: "Kalite aşktır". Sadece aşk ile kalite üretebileceğimizi, kalite alabileceğimizi ve bu dünyayı yaşamak için harika bir yer hâline getirebileceğimizi söylediler. Öğretmenliği seven ve bu mesleği neşeli ve mutlu hâle getirmek için hayaller kuran, kendini adanmış bir eğitimcidir.

Bu "Proje tabanlı sınıf yönetimi" kitabı, Dr. Hayal'in ekip yönetimi konusundaki öğretim ve sürekli öğrenme konusundaki onlarca yıllık deneyiminin bir sonucudur. Öğretmenlerin sadece geleneksel tebeşir ve tahta odaklı öğretim yöntemlerine değil, en son teknolojileri kullanarak yenilikçi bir yöntem öğrenmelerine yardımcı olacak mükemmel kaynak kitaplarından biri. İmece Halkaları (SQC) yaklaşımı, her öğrencinin proje olarak aldıkları sorunları çözmek için iş birliği içinde öğrendiği iş birliğine dayalı bir öğrenmedir. Dr. Hayal, tüm bunları daha önce başka hiçbir kitabın yapmadığını söyleyebileceğim ayrıntılarla açıkladı. Ayrıca kitapta iş birliği içinde öğrenmenin her zaman eğlenceli olacağını ve böylece tüm öğrencilerin neşeye öğreneceklerini açıklıyor.

Kitap, öğretme-öğrenme metodolojisi konusunda bir kilometre taşı olacak. Keşke tüm okuyucular bundan faydalansa.

Prof. Dinesh P. Chapagain

Katmandu Üniversitesi, İşletme Fakültesi Eski Dekanı,
QUEST-Nepal Kurucu Başkanı, Katmandu, 24 Ocak 2022

Okul neşeli bir öğrenme yeri, sınıflarımız da cazip ve cesaret verici olmalıdır. Yeni etkinlik temelli pedagojik teknikler, eğitimcilerimizi öğretim sürecini daha ilgi çekici ve ilginç hâle getirmek için gereken kaynaklarla donatarak eğitim ufkunu genişletmektedir.

Dr. Köksal, eğitimdeki engin tecrübesiyle hayat boyu öğrendiklerini ve öğrencileriyle yaşadığı harika deneyimleri kitabında paylaşmış. Dr. Köksal, öğrencilere yenilikçi projelerle deneyimsel öğrenme fırsatları verildiğinde daha iyi öğrendiklerine inanıyor. Sınıf Yönetimi konulu bu kitap, öğretmenlerin bu projeleri sınıflarında uygulayabilmesi ve onları neşeli hâle getirebilmesi için yararlı bir el kitabı.

Ünlü bir eğitimci olan ve her zaman çağa ayak uyduran, eğitim pedagojileri ve sisteminde değişen trendler üzerine yazılar yazan, böylece dünyaya anlamlı bir katkı sağlayan Dr. Köksal'ın bu çalışmasını derinden takdir ediyorum. Kitap, öğretmenler ve öğrenciler için önümüzdeki yolculuğu daha kolay ve değerli kılan bir yol haritası sunmaktadır. Dr. Köksal'a bundan sonraki çabaları için iyi dileklerimi iletiyorum.

Dr. Jagdish Gandhi

UNESCO Barış Eğitimi ödüllü CMS Okullarının Kurucusu,
WCTQEE, Lucknow, Hindistan, Kurucu Başkanı, 27 Ocak 2022

İmece halkaları (SQC) yöntemi ile entegre proje tabanlı pedagojiyi kullanarak derin öğrenmeye adanmış son derece zenginleştirici bir kitap. Bu kitap, öğretmenlerin bu değişen zamanlarda öğretme-öğrenme sürecini daha anlamlı, etkili ve verimli hâle getirmeleri için değerli bir rehber. Ezberci öğrenmeden deneyimsel öğrenmeye geçiş, bu başarıya özünü oluşturmaktadır. Dr. Hayal'in öğretmenlerle başlayacak eğitim yatırımını fikrine katılıyorum, böylece öğretmenler sınıflarında geleceğin nitelikli vatandaşlarını yetiştirmek için iyi eğitilir ve donatılırlar.

Büyük bir lider ve seçkin bir eğitimci olan Dr. Hayal Köksal'ı gerçekten takdir ediyorum. Yıllarca süren deneyim ve araştırma bulgularıyla donanmış ve tüm öğretmenler için okunması gereken harika bir kitap.

Dr. Vineeta Kamran

UNESCO Barış Eğitimi ödüllü CMS Okullarının Kurucu Müdürü,
WCTQEE, Lucknow, Hindistan, Genel Sekreteri, 27 Ocak 2022

Doç. Dr. Hayal Köksal; öğretmen ve öğretmen adaylarına kaynak olması amacıyla yazdığı bu kitabında yıllar boyu edindiği bilgi ve deneyimlerini onlarla paylaşıyor. Eğitim öğretim süreçlerinin çeşitli sorunlarını duyarlı bir biçimde ele alıyor, yorumluyor ve önerilerde bulunuyor. Problem çözme ve iş birlikli öğrenmeyi sentezleyen "imece halkaları" kavramını ve özelliklerini açıklıyor. Eğitimle ilgili farklı alan ve konularda çok sayıda uygulanmış proje örneği veriyor, her projenin sonunda "Kıssadan Hisse" başlığı altında kendi değerlendirmelerini yapıyor. Kitapta sıklıkla kendi yaşanmışlıklarını içten ve samimi bir dil ile anlatırken okuyucu ile duygusal bir bağ kurmayı da başarıyor.

Doç. Dr. Hayal Köksal'ın yazdığı bu kitabın öğretmen adayları ve öğretmenler başta olmak üzere eğitim alanında çalışan ya da bu alana ilgi duyan herkese katkı getireceğini düşünüyorum ve kendisini kutluyorum. Covid pandemisi günlerinde, pek çoğumuzun yaptığı gibi ahh vahh etmek yerine emek vererek bu kitabı yazmış olmasını da ayrıca takdirle karşıladığımı belirtmek istiyorum. Hayal Köksal'ın gülen yüzü ve samimi duyguları ile yazdığı bu kitabın okurunun bol olmasını ve okurlara yararlı olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Tanju Gürkan

Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi
Ankara, 30 Ocak 2022

Kıymetli meslektaşım Hayal Köksal hocamın, “Eğlenerek Öğrenmenin Şifreleri: PROJE-TABANLI SINIF YÖNETİMİ” başlıklı kitabını büyük bir keyifle okudum. Kitap bilgilendirici olmanın yanı sıra kullanılan dil ve örnekler sebebiyle kolaylıkla anlaşılabilir ve keyif verici bir kaynak olma özelliğini de taşıdığı için öğretmenler ve öğretmen adayları için değerli bir kaynak kitap olarak rahatlıkla önerilebilir.

Sınıf yönetiminin en önemli ögesi kuşkusuz öğretmendir. Doğal olarak öğretmenin eğitim/öğretim felsefesi ve inancı sınıf yönetimine yansımaktadır. Bunun bilinciyle kitap, öncelikle öğretmenin yenilikçi ve çağın gerçeklerine uygun bir anlayış benimsemesinin önemi ve yolları üzerinde ayrıntılı açıklamalar içermektedir. Bu açıklamalı bölümler, öğretmenin, öğrenme için en uygun ortamı sağlaması ve sürdürülebilmesi, öğrenme/çalışma engellerinin ortadan kaldırılması, zamanın etkin bir şekilde kullanılabilmesi, öğrencilerin katılımının sağlanması için yardımcı fikirler içermektedir. Öğretmenin, sadece öğrencilerle değil ebeveynlerle, meslektaşlarıyla ve yöneticilerle uyum içinde çalışması öğrenme hedeflerine/kazanımlarına daha kolay ulaşılmasını sağlayacağından etkili iletişim becerilerine sahip olması da çok önem taşımaktadır. Öğretmenin ne kadar önemli bir öge olduğunu gözler önüne seren bu çalışma, onun sorunlarını da gerçekçi bir yaklaşımla ele almakta ve bu sorunlara çözüm yolları da önermektedir.

Sayın Hayal Köksal, bu kitapta kuramsal bilgi vermekle yetinmeyip kendi deneyim ve gözlemlerini paylaşmakta ve uygulamalı örnekler sunmaktadır. Öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif olarak yer almaları, sorumluluk yüklenmeleri, problem çözme becerilerini geliştirmeleri öğrenmenin etkin ve kalıcı olmasını sağlar. Bu süreçte öğretmenin de lider ve rehber rolünü üstlenmesi ve öğrencileriyle pozitif iletişim kurması çok önemlidir. Proje Tabanlı Öğrenme, öğrencinin sınıf içi ve dışı öğrenme etkinliklerine aktif katılımını cesaretlendiren, her düzeydeki bilişsel etkinlikleri destekleyen, çok çeşitli araç ve kaynak kullanımını gerektiren bir öğretim modeli olarak etkin sınıf yönetimi için ideal bir yaklaşımdır. Ayrıca akademik, sosyal ve hayat becerilerini birlikte ele alır ve teknoloji kullanımını da vurgular. Bu sebeple “İmece Halkaları” yöntemi (imece yani yardımlaşma ruhuyla grubun tüm üyelerinin birlikte bir problem veya konu belirlemesi, bununla ilgili çözüm bulmak amacıyla ortaklaşa bilimsel yollar denemeleri) ile son derece uyumludur. Bu yaklaşım, öğrencilerin birlikte çalışmalarını ve gerçek yaşamdan alınmış sorunlara çözüm yaklaşımları getirmelerini teşvik eder. Çalışma, bilimsel araştırma temeline dayandırılır ve birçok kaynaktan bilgi toplanması gerekir. Sonunda ortaya bir ürün çıkarılması beklenir ancak esasen önemli olan sürecin kendisidir. Öğrenciler açısından merak uyandırıcı ve motive edici olması ve dayanışma içinde çalışmayı teşvik etmesi öğrenmeyi kolaylaştıran özellikleridir. Hayal Köksal, bu örtüşmeyi son derece açık bir şekilde vurgulamakta ve eğlenceli sınıf yönetimi için nasıl kullanılabileceğini örneklemektedir. Ayrıca öğretmenin bu süreçteki rollerini de derinlemesine açıklamaktadır.

Kitapta sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunlar ve sosyokültürel meseleler de ele alınmaktadır. Bu sebeple bilinç uyandırıcı/kazandırıcı bir özellik de taşımaktadır. Son derece yararlı olduğunu düşündüğüm bu kaynağı tüm meslektaşlarıma öneririm. Böyle değerli bir kaynak kitabı alanımıza kazandırdığı için sevgili Hayal Köksal hocamı da yürekten tebrik ederim.

Prof. Dr. Aydan Ersöz
İngilizce Eğitimi Derneği (İNGED), Yönetim Kurulu Başkanı
Ankara, 31 Ocak 2022

Dr. Hayal Köksal'la 25 yıl önce katıldığım bir konferansta “kalite” konusundaki bilgilendirici ve yenilikçi sunumundan sonra tanışmıştım. Dr. Hayal Köksal, o günden bu yana nitelikli eğitimin sağlanmasına katkıda bulunan tüm bileşenler üzerinde çalışmalarını aralıksız sürdürmüş ve elde ettiği sonuçları makaleleri, kitapları ve konferans sunumlarıyla yerli ve yabancı tüm eğitim dünyası paylaşmış ve paylaşmaya devam etmektedir.

Paylaştıklarından biri de bu kitaptır. Kitapta, “Eğitimin temel direği öğretmendir.” görüşü doğrultusunda sınıf içinde ve dışında nitelikli bir eğitimin gerçekleştirilmesi için öğretmenin projelerle eğitimi sevgi ve sabırla nasıl gerçekleştirdiğine ilişkin örnekler sunulmuştur. Kitabı gözden geçirdiğimde bende uyandırdığı başlıca kavramları şöyle sıralayabilirim: Öğretmenin görevi insan yetiştirmektir. Nasıl insan? Kendine güvenen, kararlı, inancılı, çalışkan, iyi insan, iyi yurttaş, insanları, doğayı, çocukları, canlıları ve cansızlarıyla dünyayı, yaşamı anlayan, insanlığın yaşam serüvenini sevgi dolu dokunuşlarla, sınırsız sevgiyle herkesi kucaklayan, yaşamın barış, mutluluk ve gönül birliği içinde geçmesini sağlayan, kendisiyle barışık ve bildiklerini tüm insanlarla paylaşan, aydınlığın ve aydınlanmanın simgesi, ön yargılardan arınmış, bağınazlıktan uzak, sağduyulu, ılımlı, sezgileri güçlü, bilimin önderliğinde ilerleyen, bilimin ışıklı yolunda “Bilim ışıktır.” ilkesiyle kararlı biçimde yürüyen, bilisizliğin (cehaletin) amansız savaşçısı, karanlıkların yok edicisi, uyumlu ve tutarlı davranışlarıyla herkese örnek, bireysel çıkar ve düşüncelerden uzak, her koşul ve ortamda çoğunluğun yararını gözeten, toplumsal çıkarları kollayan, paylaşımcı, adil, özverili, kendini insanlığa adanmış, tüm söz ve davranışlarında, tüm söylem ve eylemlerinde, içten, güler yüzlü, sevgi ve saygı dolu, sevgi ve saygıyı kimseden esirgemeyen, çalışmaktan asla yılmayan, sorunlar karşısında akılcı çözümler üreten, her yönüyle topluma örnek olan insandır öğretmen.

İşte toplum, bu bilinçle görev yapan öğretmenlerle yücelir, uygar bir toplum olur. Uygar bir toplumun oluşmasına katkıda bulunmak isteyen herkese bu kılavuz kitabı içtenlikle öneriyor, Dr. Hayal Köksal'ı da bir hayalini daha gerçekleştirdiği için yürekten kutluyor ve onun çok sevdiği martıları gibi daha nice başarılarla doğru umut yüklü kanatlarını sürekli çırpması dileğimi paylaşıyorum çünkü Başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi;

“Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir”.

Prof. Dr. Sabri Koç
Başkent Üniversitesi
Ankara, 31 Ocak 2022

Kitabınızı çok severek okudum... Çok geniş kapsamlı ve yoğun bir kitap. O dönemde almış olduğunuz eğitimin kalitesi ve çok yönlülüğünden çok etkilendim.

Difteri olduğunuzda evinize hergün gelip hatırlarınızı sorup ödevlerinizi veren öğretmeniniz beni çok duygulandırdı.

Köy Enstitüleri projesinin ne kadar değerli olduğunu, bu projeden vazgeçerek eğitim ve kalkınmada ne kadar değerleri kaybettiğimizin tekrar ayırdına vardım. Umarım bu projenin tekrar uygulanabildiği bir ortam geri gelir ve kaybolan yılların telafisi bir ölçüde mümkün olur. Öğrencilerinize olan arkadaşça, samimi ve empatik yaklaşımınız ne kadar güzel, keşke sizin gibi öğretmenlerimizin sayısı artsa... Aşağıdaki cümleleriniz öğretmenlik felsefenizin özü: “Her bir öğrencinin gözünün içine tek tek bakabilmenin; hepsinin kalbine birer tebessümle dokunabilmenin, öğretebilmenin ana unsuru olduğu aklımıza kazınmıştı bir kere”.

Oyunla ve eğlenerek öğrenmek, benim öğrenci olduğum olduğum dönemlerde pek uygulanan bir yöntem değildi, şimdi böyle yaklaşımların olması ve bunları yönlendirmeniz ne kadar iyi... Sağlıklı günler dilerim.

Dr. Ralfi Singer
İstanbul, 26.02.2022

TEŞEKKÜR

Ailemde izini sürebildiğim dört kuşakta 35 tane öğretmen var. Ulusların ileri gitmesinde en etkili meslek gruplarının başında öğretmenliğin geldiğine inanan bir eğitimci olarak bu benim için çok gurur verici. Annemden ve babamdan başlamak üzere yüreğimdeki öğretmenlik aşkını bana geçiren tüm aile büyüklerime saygı ve sevgilerimi sunarak başlamak istiyorum.

Yaşam boyu öğrenmeye adanmış biri olarak genç meslektaşlarım ve öğrencilerimden de çok şey öğrendim. Onlar beni besleyen pınarlarım, motivasyon kaynaklarım ve ilham perilerim oldular. Özellikle son otuz beş yılımı geçirdiğim farklı üniversitelerin eğitim fakültelerinde okuyan öğretmen adaylarıma ve hizmet içi eğitim programlarında yer aldığım öğretmenlere verdiğim derslerden aldığım keyif çok büyüktü. Onları anlattığım eğitim odaklı kitapları da büyük bir mutlulukla yazdım. Umarım burada yazılanlar derslerine girme fırsatının olmayacağı bundan sonraki öğretmenler için de yararlı olur.

1992 yılından 2020 yılına kadar Gaziantep, Marmara, Boğaziçi, Yeditepe, Bahçeşehir ve Kıbrıs İlim Üniversitelerinin eğitim fakültelerinde verdiğim lisans ve yüksek lisans derslerimi alan öğrencilerimde de içinde bu ateşi yakabildiysem ne mutlu bana! Bu kitapta projelerine yer verdiğim, şimdi çoğunun öğretmen olduğu tüm öğrencilerime sonsuz sevgilerimi ve teşekkürlerimi gönderiyorum. Ekip ruhunu, kalite araçlarını kullanarak analitik sorun çözme yöntemlerini öğrendikleri imece çalışmalarında büyük bir içtenlikle yer aldıkları ve sonuçlarını paylaşmam için onay verdikleri için de...

Bu kitabı yazmayı B.Ü., Eğitim Fakültesinde son sınıf öğrencilerine “Sınıf Yönetimi” dersini verdiğim dönemlerde planlamaya başlamış, ilk kez 2019 yılında BAU, Eğitim Yönetimi yüksek lisans derslerimde söz etmiştim. Pandemi koşullarında tamamlanması bu

zamanı buldu. Kitabın içerik ve organizasyonu konularında yaptığı yönlendirmelerle en büyük destek, doktora ortak danışmanım sevgili Rıfat Okçabol hocamdan geldi. Verdiği emek, harcadığı zaman ve yazdığı kitaplarından kazanımlarımdan dolayı kendisine sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Eşim Servet, kızım Evrim, damadım Burçin ve biricik torunum Deniz'imın sevgisi, verdikleri destek ve enerji benim için hep çok değerli oldu. İyi ki varlar. Ayrıca kitabın özünü oluşturan "Oyun Teorisi" konusunda farkındalık ve bilgi kazanmamda büyük katkısı olan rahmetli dünürüm sevgili Refik Arkut'a dualarımı gönderiyorum.

Kitabın Türkçe ve İngilizce içeriğini inceleyerek kitabıma değer katan yorumlar yapan, değerli City Montessori School'un (CMS) Kurucusu Dr. Jagdish Gandhi ve Kurucu Müdürü Dr. Vineeta Kamran'a, Eğitimde Toplam Kalite ve Mükemmellik Dünya Konseyi'nin (WCTQEE) değerli danışmanları Prof. Dr. Syed Ali ve Prof. Dr. Dinesh Chapagain'e, İngilizce Eğitimi Derneği (İNGED) Başkanı sevgili dostum Prof. Dr. Aydan Eröz'e, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesinden dostum Prof. Dr. Tanju Gürkan hocama, yayımlanma aşamasında yaptığı öneriler için sevgili hocam Prof. Dr. Sabri Koç'a, kitabımı baştan sona okuyarak yorum ve düzeltmelerini paylaşan sevgili dostum Dr. Ralfi Singer'e ve kitabımı basma konusunda büyük desteğini gördüğüm değerli eğitimci Prof. Dr. Binnur Yeşilyaprak'a en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Kitabımı basmak için içtenlikle çalışan ve her türlü desteğiyle yanımda olan Nobel Yayın Kurulu Genel Sekreteri ve Genel Yayın Koordinatörü sevgili Gülfem Dursun'a ve tüm ekip arkadaşlarına özenli profesyonel yaklaşımları ve emekleri için teşekkür ediyorum. Birlikten gerçekten de kuvvet doğuyor.

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASIMA ÖN SÖZ	iii
ÖN SÖZ	v
KİTABA DEĞER KATAN YORUMLAR	ix
TEŞEKKÜR	xv
Bölüm I - EĞİTİMİN ANAHTARI: ÖĞRETMEN	1
Giriş.....	1
Çözüm Yolu Aramak	3
Kilit Kişi Konumundaki Öğretmenlerin Sorunları.....	5
Zorunlu Değişim	7
Öğretmen Değişmeli ama Nasıl?	8
Öğretmenleri Destekleme Yolunda	10
Görevde Olan Öğretmenlerin Durumu	11
Hizmet Öncesi'nden Hizmet İçi'ne Deneyim Paylaşımı.....	14
Günümüz Eğitim Fakültelerinde Hizmet Öncesi Süreç	17
Bölüm II - ÖĞRETMENİN "OYUN" ALANI	19
Giriş.....	19
Kuramdan Uygulamaya.....	20
Geleneksel Sınıf Yönetiminden Yenilikçi Sınıf Anlayışına.....	21
Kazanımların Çağa Uyumlanması	23
Meslektaş İşbirliğinin Önemi	25
Proje-Tabanlı Sınıf Yönetimiyle Eğlenerek Birlikte Öğrenme	27
Stajdan Sınıfa Taşınan Deneyim	29

Öğretmenin Oyun Alanı Derken.....	30
Sistem Yaklaşımı	31
Oyun Kuramı.....	32
Öğretmenliğe Başlarken Yaşanan Heyecan.....	33
“İmece Halkaları” Yöntemiyle Eğlenerek Öğrenmek.....	35
Yöntemi Uygulayarak Öğrenmek Gerek!	37
İmece Sadece Bizde mi Var?.....	40
Bölüm III - NEDEN EĞLENCİLİ SINIF? ZAMAN İÇİNDE ÖĞRETMEN EĞİTİMİ	43
Nedenlerle Başlayalım mı?	43
Kuramsal Bilgiden Yansıyanlar	45
Etkin Öğretmen: Çağa Kolayca Ayak Uyduran Öğretmen!.....	48
Umutlar Tükenmemeli!.....	49
Geçmişten Günümüze Öğretmen Eğitimi	52
Durup Düşünme Vakti.....	55
Şûraların Önemi ve İşlevi	57
Bölüm IV - EĞİTİME YATIRIM ÖĞRETMENDEN BAŞLAMALI	61
Giriş.....	61
Yeni Yüzyılda Pandemi ve Eğitim Dünyası	63
Eğitime Bakış Açımız Değişmeli.....	65
Sınıf Yönetimini Etkileyen Faktörler	66
Her Öğretmen Zaman İçinde Kendi Sınıf Yönetimi Modelini Yaratır	69
Bilinçli Farkındalık (Mindfulness) Desteği.....	71
Yüreğimizin Götürdüğü Yer	72
Projeleri Paylaşımına Açarken	73
Sözün Özünü Sorarsanız.....	75
Bölüm V - EĞİTİM YÖNETİMİ ALANINDA HAZIRLANAN PROJELER	77
Proje Halkalarının Tanıtımı (A ve B Projeleri).....	77
A Grubu Projeler.....	78
A-1. Oyun Alanlarımızı Özen ve Sevgiyle Donatmak!.....	78
A-2. Başarı İçin Gülümse!.....	82
A-3. Sağlık ve Güvenlik	86
A-4. Disiplin ve Şiddet Yanyana Olamaz!	88
A-5. Sevgi ve Aidiyet.....	92
A-6. Eğlenceli Yöntemlerden Biri: Yaratıcı Drama	96
A-7. Teknolojinin Motivasyona Etkisi	99
A-8. Yenilikçi Öğretmenliğin Anlamı.....	102
A-9. Öğretmenlik Yürek İşİ	107
A-10. Etkin Grup Çalışması ve Kazanımlar	109

A-11. Farklı Değerlendirme Yöntemlerini Kullanmak Cesaret İş mi?	113
A-12. Dönütün Eğitimin Kalitesine Katkısı.....	116
A-13. İyi Bir Öğretmen Olmak	120
A-14. Öğretmenlerde Tükenmişlik Sendromu	124
A-15. Günümüz Öğretmenlerinin Gereksinimleri	128
A-16. Eğitim Sisteminin Çözüm Getirilemeyen Baskıcı Yüzü	137
A-17. Çocukların Başa Çıkmak Zorunda Kaldığı Sorunlar.....	139
A-18. Öğrenciler Bazı Derslerde Neden İsteksiz?.....	141
A-19. Sınıfta Eğleniyorsan, Öğreniyorsundur.....	144
A-20. MEB, Müfredat ve Yabancı Dil Eğitimi	148
A-21. Öğrenciler Neden Başarısız Olur?.....	153
A-22. Mezuniyet Öncesi Yönlendirme ve Meslekî Danışmanlık	157
A-23. İngilizce Dersini Yabancı Öğretmen mi Vermeli, Yoksa Yerli mi?	161
A-24. İngilizce Dil Eğitimimizdeki Sorunlar	165
A-25. Farklı Zekâ Tipleri ve Öğretmen Tutumu	172
A-26. Yaşama Hazırlanmak İçin Sosyalleşmenin Önemi.....	175
A-27. Kaygı ve Korkuyu Yok Edin ki; Herkes Öğrenebilsin!.....	178
A-28. Proje-Tabanlı Öğretim: Ekip Ruhuyla Gelen Güç	182
A-29. Etkili ve Kalıcı Fen Eğitimi (İlgili 3 Proje: Fen Dersi, Kimya ve Fizik).....	187
A-30. Ders Dışı Etkinlikler ve Köy Enstitüleri (İlgili 5 Proje: Ders Dışı Etkinlikler, Azalan Etkinlik Sayısı, Müzik ve Engelli Öğrenciler, Spora Katılım, Bilgisayar Oyunları).....	193
İhtiyacımız Olan Sistem Geçmişimizde: Kuram ve Uygulama Birlikte	205
B Grubu Projeler.....	212
B-1. Öğrencilerimizin Temel Gereksinimlerini Anlamak için Sınıf Yönetimine Farklı Bir Açıdan Bakış	212
B-1.1. Fırsat Eşitsizliği Sorunu.....	214
B-1.2. Kalabalık Sınıflar ve Deneyimsiz Öğretmen	215
B-1.3. Geçmişinin ve Birikiminin Öğretmene Etkisi	218
B-1.4. Farklı Kültürel Geçmiş Sahip Öğrencilerin Durumu.....	219
B-1.5. Öğrencilerin En Az Karşılanan Gereksinimleri	222
B-1.6. Risk Altındaki Çocuklar	225
B-1.7. Göçmen Çocuklar de Risk Grubunda	230
B-1.8. Üstün zekâlı (Gifted) ve Üstün Yetenekli Çocukların Sorunu yok mu?	237
B-1.9. Mevcut Sınav Sistemiyle Uluslararası Başarıyı Yakalamak!	239
B-1.10. Yetersiz Okul Kütüphaneleri.....	240
B-1.12. Ülkemizde Engelliler İçin Kütüphane Var mı?	244
B-1.13. Kaynaştırma Eğitimimizdeki Sorunlar ve Çözüm Önerileri.....	246
B-1.14. Verimsiz Geçen Seminer Dönemleri.....	248
B-1.15. Devlet Okullarında Teknoloji Kullanımı	251

B-2. Güvenli ve Destekleyici Bir Öğrenme Ortamı Yaratmak İçin Eğitim Paydaşlarıyla Olan İlişkiler ve Standart Oluşturma.....	253
B-2.1. Öğrencilerle İyi İlişkiler Kurmak Bir Sanattır.....	253
B-2.2. Olumlu İletişim Kurmak İçin “Etkili Dinleme” ve “Açık Kapı” Felsefesi	255
B-2.3. Disiplin Bozulursa, Otoritem Kaybolur!	258
B-2.4. Kalabalık Sınıflarda Disiplin Bozulursa.....	260
B-2.5. Verimli Okul İklimiyle Başarmak!	264
B-2.6. Etkili Bir Öğrenme Ortamı İçin Standartların Önemi	268
B-2.7. Velilerle Nasıl Daha İyi Anlaşırız?.....	272
B-3. Öğrencileri Başarıya Yöneltilmede Motivasyonu Sağlayacak Sınıf-içi Uygulamaların Kullanımı.....	274
B-3.1. Motivasyonu Arttırmada Öğretim Tekniklerinin Önemi	275
B-3.2. Ekonomik Nedenler Motivasyonu Etkiler mi?.....	279
B-3.3. Ya, Oturma Düzeni?	281
B-3.4. Teneffüs mü, Blok Ders mi?	283
B-3.5. Teknoloji Kullanımının Motivasyon Üzerindeki Etkisi	287
B-4. Başarıyı Engelleyen Faktörleri Ortadan Kaldırırken Bireysel ve Bütünsel Yaklaşımların Kullanılması.....	290
B-4.1. Hatalı Öğrenci Davranışları ve Tepkimiz.....	292
B-4.2. “Davranış Değişim Planı” İşe Yarayabilir mi?.....	296
B-4.3. Rahatsız Edici Öğrencilere Öğrenci Gözüyle Bakış.....	298
B-4.4. Öğrencilerinizi Överek İyiliğe Yönlendirmeyi Denediniz mi?.....	301
B-4.5. “Kariyer Seçimi” Eğitiminin ve Rehberliğinin Önemi	305
B-4.6. Bilimsel Çalışmalarda “Kadın”ın Adı Var mı?.....	308
Sınıf Yönetimini Değişime Uğratan Yenilikler.....	315
Son Sözler	316
KAYNAKÇA	319
EKLER.....	335
YAZAR HAKKINDA	345
YAZARIN BAZI ESERLERİ	347